

[Alfred Jensen.]

det ærede medlem hr. Steen gjorde opmærksom på, idet han sagde: før skulle man have stemmetallet i et af områderne, nu skal man have det i hvert af områderne. Ja, men før var det det gennemsnitlige stemmetal for kreds- og tillægsmandater, men nu er det kun for kredsmandater, og det vil sige, at bestemmelsen er temmelig skrap.

Ministeren siger, at de heromhandlede krav ikke er særlig store. Naturligvis, hvis man sammenholder dem med de 4 pct., man har tumlet med tidligere, så er der jo et nedslag i kravene, men ikke desto mindre er jo dog kravet om de stemmetal, det her drejer sig om, af en sådan beskaffenhed, at et parti kan risikere at få helt op imod 60 000 stemmer uden at blive repræsenteret på rigsdagen. Jeg er fuldkommen klar over, at denne bestemmelse vil virke imod fiduspartier, og det kan man selvfølgelig trøste sig med, men den vil også ramme partier, som ikke er fiduspartier, som har et vist fodfæste i befolkningen, men som ikke når at komme op over de krav, som stilles her, og det er ganske givet, at hvis man fastholder disse krav, betyder det, at anskuelserne hos en betragtelig del af vælgerne ikke vil blive repræsenteret. Derfor strider denne paragrafs udformning efter vor opfattelse imod grundlovsforslagets bestemmelser.

Det er betegnende, at da ministeren ville begrunde denne bestemmelse, måtte han gå til udlandet for at finde afskrækkende eksempler. Nu har så vel det ærede medlem hr. Steen som det ærede medlem hr. Helge Madsen henvist til, hvilken årsag der var til, at det gik galt for visse partier i Weimarrepublikken og i Frankrig, og at det ikke var partiernes antal, men partiernes politik, der gjorde det vanskeligt at skabe et regeringsdygtigt flertal i parlamentet. Forøvrigt vil jeg gerne vedrørende Frankrig sige, at dér går man da ikke ind for at få de mange partier gjort til færre partier. Den seneste valglovsændring favoriserede netop med listeforbund og flertalsvalg i områderne de små partier på de store partiers bekostning. Den valglov har bl. a. ført til, at det kommunistiske parti, der er det største parti i

Frankrig, på grund af denne valglovs beskaffenhed er blevet berøvet op imod 70 mandater, som tilkommer partiet i henhold til dets antal af stemmer, men som valgloven altså forhindrer det i at få adgang til. Her er der i hvert fald ingen plads for talen om, at de små partier ikke vil tage deres del af ansvaret, men her er tale om, at man forsøger at forhindre et større parti i at få den indflydelse på lovgivning og administration, som dets tilslutning i befolkningen hjemler ret til.

Løvrigt vil jeg gerne sige, at selvom man gennemfører de bestemmelser, der her er foreslået, kan jeg ikke se, at man forhindrer oprettelse af flere partier her i landet. Slet ikke. Hvad skulle forhindre en spaltning af det socialdemokratiske parti? (Afbrydelse: Sammenhold!). Sammenhold, ja, men i disse bestemmelser er der ingen garanti for, at partierne ikke kan gå midt over, både een og to gange; det kan valgloven ikke forhindre, det er nemlig ens faktorer, der spiller ind her. Det, der fremføres til begrundelse for disse bestemmelser, holder ikke stik, og derfor burde man lade dem falde; der er ingen saglig begrundelse for dem.

Ministeren har forsøgt at afbøde kritikken mod disse bestemmelser, der virker ret hårdhændede overfor partier, der ikke har nået en vis størrelse. Han har gjort det ved at påvise, at det bliver lettere for løsgængere at blive valgt, og at det vil blive lettere for de mindre partier at opnå kredsmandater. Ja, det kan naturligvis være en opmuntring for den, der sætter pris på at smykke sig med titlen: valgt på et kredsmandat. Men jeg ved ikke, om der findes sådanne. Jeg har prøvet at sidde både på kredsmandat og på tillægsmandat, og jeg har ikke mærket nogen legemlig eller sjælelig forskel, ejheller i behandlingen eller vurderingen af min adkomst til at tale her på rigsdagen. Jeg har heller ikke mærket nogen som helst forskel i den måde, hvorpå vælgerne henvendte sig til mig. Nej, der er ikke noget problem på dette område. Der er ejheller noget problem med hensyn til forbindelsen med vælgerne, som det ærede medlem hr. Harald Nielsen var inde på. Selvom man giver